

MONGOLIAN A1 – STANDARD LEVEL – PAPER 1
MONGOL A1 – NIVEAU MOYEN – ÉPREUVE 1
MONGOL A1 – NIVEL MEDIO – PRUEBA 1

Monday 14 May 2007 (morning)

Lundi 14 mai 2007 (matin)

Lunes 14 de mayo de 2007 (mañana)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a commentary on one passage only. It is not compulsory for you to respond directly to the guiding questions provided. However, you may use them if you wish.

INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire sur un seul des passages. Le commentaire ne doit pas nécessairement répondre aux questions d'orientation fournies. Vous pouvez toutefois les utiliser si vous le désirez.

INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario sobre un solo fragmento. No es obligatorio responder directamente a las preguntas que se ofrecen a modo de guía. Sin embargo, puede usarlas si lo desea.

Доорхи хоёр зохиолын хэсгийг уншаад, аль нэгийг сонгон, тайлбарлан бич. Хэрэв шаардлагатай гэж үзвэл зохиолын төгсгөлд буй удирдамж асуултын дагуу бичиж болно.

1.(a)

- 5 Чи бидэн хоёр
Хяруу цэвцийсэн үүрээр
Хялганын толгойд сувдрах
Хоёр өлбөн шүүдэр шиг
Хос алаг нүд билээ хө!
Нэг нүд нь улайхад
Нөгөө нүд нь инээх үү?
-Үгүй, үгүй, инээхгүй!
Өрөөсөн нүд инээхгүй!
- 10 Уйлбал хоёуланд нь
Усан болор гялталзана аа хө!
Инээвэл хоёуланд нь
Итгэлийн дөл бадамлана аа хө!
- 15 Чи бидэн хоёр-
Бат нэгэн үндэс.
Бахим ганцхан ишнээс
Хоёр салаалаад дэлгэрсэн
Хос сарнай билээ дээ хө!
Нэг нь дэлбээгээ хумихад
Нөгөө нь цоморлигоо нээх үү?
-Үгүй, үгүй, нээхгүй!
Үйлийн барилдлага зөрөхгүй!
Нараа дагаад хоёул мишээнэ.
Хураа үзээд хоёул сэргэнэ.
- 25 Салхитайд найгалдан бүжнэ.
Сартайд тэврэлдэн нойрсоно оо хө!
- 30 Чи бидэн хоёр-
Цэнгэг долгист нуурын
Цээл мандлын аглагт
Цээжээ түшилцээд нуугих
Цэн хун хоёр билээ дээ хө!
Нэг нь хэрвээ шархтвал
Нисэж нөгөө нь орхих уу?
-Үгүй, үгүй, нисэхгүй!
- 35 Үнэнч ханиа орхихгүй!
Зовбол нэг зовсон шиг цуг зовно оо хө!
Жаргавал нэг жаргасан шиг хамт жаргана аа хө!
Үргэвэл ганганалдаад л ниснэ ээ хө!
Үүрээ элбээд л засна аа хө!
- 40 Чи бидэн хоёр-
Хорвоогийн нарны талыг
Хоймроо багтаан залах
Хорол тоонот голомтны
Хос багана билээ хө!
- 45 Өргөө гэрийн тооныг
Өрөөсөн багана даах уу?

50 -Үгүй, үгүй, даахгүй!
Өндрийн нөөлөгт тэсэхгүй!
Өвөг дээдсийнхээ голомтны
Өргөөг бид түшнэ ээ хө!
Хөлд орж тэнцэх
Хүүхдүүд биднийг түшнэ ээ хө!

Т.Галсан “Чи бидэн хоёр” 1965, “Үлэмж хайрын дуулал” 1988 номоос

- Энэ шүлэгт дэвшүүлсэн санаа юу вэ?
- Шүлэг дэх толгой холбох, сүүл холбох аргуудыг хэрхэн хэрэглэснийг тайлбарла.
- Зохиолч уран дүрслэлийн ямар ямар арга хэрэглэснийг тайлбарлан бич.

1.(b)

Бидний өвөг дээдэс эрт үеэс цасан цагаан өнгийг эрхэмлэн ариун нандин бүхнээ эхийн сүүтэй адилтган жишиж ирсэн нь их л учиртай бус уу. Үүнтэй холбон нэлээд хэдэн жилийн өмнөх нэгэн үйл явдлыг дурсах нь:

5 ...Нэлээд хэдэн жилийн өмнө билээ. Манай гэрт эхнэр бид хоёрын хооронд үл шалих зүйлээс нэгэн бяцхан маргаан үүсч, тэр нь бүр дэвэрч, бас ч чамлахааргүй чанга чанга дуугарцагдсан билээ. Бүр санаанаас гардаггүй юм. Эхнэр уураа дарж ядан байж намайг “Ёстой нэг, хөө шиг дотортой амьтан шүү” гээд хэлчихлээ. Би ч гэсэн хариугий нь муугүй барья гэж бас бодлоо. “Чи ч гэсэн дээ, ёстой нэг арилсан дотортой амьтан даа” гээд тавьчихлаа. Тэгтэл ч 10 эхнэр “За одоо болох нь энэ. Чамтай ч тэсч байхын арга алга, хүүхдээ л бодох минь” гээд цүнхээ шүүрч аваад охиноо хөтлөөд гарч одсон юм. Би ч уурандаа хориг саад хийлгүй л явуулчихсан. Тэгээд л орой нь, уур гарсан хойноо утас мэт нарийсан одсон зам руу ширтэн, улиран одсон он жилүүдийн тухай бодон, тэр хоёроо хүлээж ядан зогсож билээ. Ийм л нэг явдал болсон юм. Одоо 15 бодохнээ инээдтэй санагддаг. Гэвч хэргийн учир үүнд биш л дээ. Хөрш айлын өвөөгийн хэлсэн нэг нандин үгэнд байгаа юм.

Тэр өдрийн орой нь билээ. Гэртээ байх нь бүүр нэг эвгүй санагдаад байхаар нь хөрш өвөөгийн дор орж жаал суусан юм. Өвөө тэгсэн нь үнэр аваадажээ. 20 Авалгүй ч яахав дээ. Улсын нэртэй, угсармал байшин гэдэг маань угтаа утсан холбооноос ялгаа байхгүй юм чинь. Өвөө цай цүү болж байснаа “Хүүхдүүд минь, та нар тар түр хийгээ юү?” гэж байна. Нуултай ч биш дээ. “Тиймээ, өвөө. Намайг бүр хэлэх хэлэхгүй үгээр дайрч байхгүй юү” гэлээ. Тэгтэл өвөө “Чи ч бас дуугүй байгаагүй байлгүй дээ” гэж байна. “Тэгсэн л дээ. Гэхдээ намайг бүр 25 хөө шиг дотортой амьтан гэж байхгүй юү” гэлээ. Өвөө тэгсэн нь инээж “Та нар юугаа хэлж ярьж байгаа хүүхдүүд вэ? Эхийнхээ уураг цагаан сүүг амлаж өссөн монгол хүн хөө шиг дотортой амьтан байна гэж юугаа хэлж байгаа улс вэ?. Цаадах чинь харласан дотортой хүн байж уу, үгүй юү, харж л байгаарай. Оройхондоо охиноо хөтлөөд ороод ирнэ ээ” гэж бүр нэг сэтгэлд гэгээтэй үг хэлж суусан юм.

30 Бодохнээ нээрээ тийм л юм даа. Мөнхжингийн утга санаагаа эхийн цагаан сүүний өнгөөр илэрхийлж ирсэн өвгөд дээдсийн үр удам болсон бид яахаараа хөө шиг дотортой улс байх билээ дээ. Өвөөгийн хэлсэн ч үнэн байсан. Үглээ бяцхан шувуухай шиг охин минь үдшийн бүрийгээр ээжтэйгээ ирчихээд гэрийнхээ хаалгыг зөөлхөн тогшиж зогссон.

35 Бид бүгдээрээ монгол ээжийнхээ уураг цагаан сүүг амлаж өссөн улс болохоороо сэтгэл маань ч яг л тийм байх учир тавилан тохиосон улс билээ.

Д.Хатанбаатар “Ээждээ захидал бичээрэй” 1990 номоос

- Нийтлэлд юуны тухай дүрсэлсэн бэ?
- Монголчуудын уламжлалт бэлгэдэх сэтгэлгээнээс зохиолч хэрхэн дүрсэлсэн бэ?
- Энэ нийтлэл дэх өвөрмөц болон хэвшмэл хэлц үгийн үүрэг юу вэ?